

Nr 57

LANDSKAPSLAG

om ändring av landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet

Föredragen för Republikens President den 21 augusti 2015

Utfärdad i Mariehamn den 10 september 2015

I enlighet med lagtingets beslut¹
upphävs 26 § 3 mom., 31a § 3 mom., 31b och 31c §§ landskapslagen (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet, av dessa lagrum 31a § 3 mom., 31b och 31c §§ sådana de lyder i landskapslagen 2011/31,

ändras 4 § 2 mom., 31a § 1 och 2 mom., 31d §, 32 § 2 mom., 40 § 2 mom., 42a §, 45 § 2 mom., 46 §, 49 § 3 och 4 mom. och 71 § 2 mom., av dessa lagrum 31a § 1 och 2 mom., 31d och 42a §§ sådana de lyder i landskapslagen 2011/31, samt

fogas till 26 § ett nytt 2 mom. i stället för det 2 mom. som upphävts genom landskapslagen 2011/31 och till lagen nya 32a-d §§, till lagen ett nytt 7a kap., till lagen nya 39a-i §§ samt till 71 § ett nytt 3 mom., till 76 § ett nytt 3 mom. och till 77 § ett nytt 3 mom. som följer:

4 §

Arbetsmarknadsservice

Arbetsmarknadsservicen består av arbetsförmedling, sysselsättningsfrämjande utbildning, vägledning, information, särskild service för personer med nedsatt arbetsförmåga, stödriktade åtgärder och andra sysselsättningsfrämjande åtgärder. Närmare bestämmelser om den sysselsättningsfrämjande utbildningen finns i landskapslagen (2015:56) om sysselsättningsfrämjande utbildning.

26 §

Arbetsförmedlingstjänster till enskilda

För enskild som har registrerats som arbetsökande tillhandahålls arbetsförmedling även i fråga om

- 1) registrering och upprätthållande av uppgifter i anslutning till arbetsökande,
- 2) sökande efter och presentation av arbetsplatser, arbetsplatserbjudanden samt anvisning till arbete samt
- 3) presentation av den arbetsökande för arbetsgivaren.

31a §

Omställningsskyddets allmänna innehåll

Syftet med ett omställningsskydd enligt denna lag är att så snabbt som möjligt finna en ny sysselsättning för en arbetstagare som blir arbetslös på grund av en uppsägning eller en permittering eller på grund av att en visstidsanställning upphör.

Den åtgärdsmodell som omställningsskyddet utgör och som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten, arbetsgivaren och arbetstagarerna genomför i samarbete med varandra, består av de tjänster och åtgärder som har överenskommit i sysselsättningsplanen samt av andra tjänster och åtgärder som utvecklar yrkesfärdigheterna.

¹) LF nr 18/2014-2015

FNU bet. nr 17/2014-2015

31d §

Arbetsmarknads- och studieservice- myndighetens skyldigheter

Så snart ett uppsägningsförfarande på grund av ekonomiska orsaker eller produktionsorsaker har inletts och arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har fått kännedom om detta från arbetsgivaren genom ett meddelande ska myndigheten tillsammans med arbetsgivaren och personalens företrädare medverka till en kartläggning av de tjänster som kan behövas.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten ska dessutom informera om vilka tjänster, åtgärder och förmåner som myndigheten kan tillhandahålla.

32 §

Vägledning för yrkesval och kompetensutveckling

Arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens service enligt 1 mom. kan utöver vägledande diskussioner efter behov innehålla också undersökningar i syfte att utreda den enskildes lämplighet och hälsotillstånd samt sakkunnigutlåtanden. Undersökningarna kan även innefatta utbildningsprövning. De kostnader som sistnämnda åtgärder medför för den enskilde kan ersättas av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten.

32a §

Utbildningsprövning

Genom utbildningsprövning kan den enskilde erbjudas en möjlighet att pröva på ett visst utbildningsområde vid en utbildningsanordnare. Syftet med utbildningsprövningen är att klarlägga den enskildes lämplighet och motivation för branschen samt förutsättningarna för att studera vid utbildningsanordnaren.

32b §

Överenskommelse om utbildningsprövning

Innan en utbildningsprövning inleds ska en överenskommelse om prövningen tas in i samsättningsplanen.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten ska dessutom tillsammans med utbildningsanordnaren komma överens om att ordna utbildningsprövningen.

32c §

Utbildningsprövningens varaktighet samt försäkringsskydd

Utbildningsprövningen kan pågå i högst tio dagar åt gången.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten är skyldig att ordna gruppolycksfalls- och

gruppansvarsförsäkring för dem som deltar i utbildningsprövning.

32d §

Avbrytande av utbildningsprövning

Om den som deltar i utbildningsprövning utan tillstånd har varit frånvarande fem provningsdagar utan avbrott eller om han eller hon annars har varit frånvarande så mycket att målen för prövningen inte nås, ska utbildningsprövningen avbrytas.

Utbildningsanordnaren ska utan dröjsmål underrätta arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten om frånvaro som avses i 1 mom.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten beslutar om avbrytande av utbildningsprövningen enligt 1 mom. Innan beslutet fattas ska den arbetssökande ges tillfälle att bli hörd. Den enskilde ska utan dröjsmål underrättas om beslutet.

7a kap.**Frivilliga studier med arbetslöshetsförmån**

39a §

Syftet med att stöda frivilliga studier

Syftet med att stöda den arbetssökandes frivilliga studier med arbetslöshetsförmån är att främja yrkesfärdigheter, trygga arbetsmarknadens behov av utbildad arbetskraft och motverka arbetslöshet samt stärka den enskildes möjlighet att få eller behålla ett bestående arbete.

39b §

Allmänna förutsättningar och förmåner

En arbetssökande som har fyllt 25 år och som studerar frivilligt har rätt till arbetslöshetsförmåner enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa på de villkor som där anges, om

1) arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har konstaterat att den arbetssökande har behov av utbildning och myndigheten gör bedömningen att stödande av frivilliga studier är det arbetsmarknadspolitiskt mest ändamålsenliga sättet att förbättra arbetssökandens yrkesfärdigheter och möjligheter att få ett bestående arbete eller behålla sitt arbete,

2) studierna på ett väsentligt sätt anses förbättra den arbetssökandes möjligheter till samsättning på den öppna arbetsmarknaden,

3) det i sysselsättningsplanen eller integrationsplanen har avtalats om studierna på det sätt som anges i 39d § och

4) övriga villkor som anges i detta kapitel uppfylls.

39c §

Särskilda förutsättningar

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på studier som betraktas som heltidsstudier enligt 8 § i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och

1) om vilka det föreskrivs i landskapslagen om gymnasieutbildning eller landskapslagen om Högskolan på Åland och som leder till gymnasieexamen med yrkesinriktning eller högskoleexamen eller som syftar till att studeranden avlägger delar av nämnda examina, förvärvar kompletteringsutbildning, vidareutbildning eller fortbildning enligt nämnda lagar eller deltar i kursverksamhet vid en högskola,

2) som är annan yrkesinriktad utbildning som är erkänd av nationell utbildningsmyndighet eller som godkänts av landskapsregeringen,

3) som är allmänbildande grundutbildning eller allmänbildande gymnasieutbildning och om vilka det föreskrivs i grundskolelagen (1995:18) för landskapet Åland eller landskapslagen (2011:13) om gymnasieutbildning, i det fall att avsaknaden av utbildning utgör ett hinder för yrkesmässig utveckling eller

4) om vilka det föreskrivs i landskapslagen (1999:53) om Ålands folkhögskola, landskapslagen (1993:75) om medborgarinstitut och landskapslagen (2009:54) om landskapsbidrag till bildningsförbund, i det fall att utbildningen ökar yrkesfärdigheterna och behörigheten och en läro- eller utbildningsplan över studierna kan uppvisas.

Om inte något annat följer av särskilda skäl, tillämpas detta kapitel på högskolestudier som leder till högskoleexamen endast när det är fråga om studier som den arbetssökande har bedrivit tidigare och som bevisligen har avbrutits minst ett år tidigare.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på studier som den arbetssökande har bedrivit tidigare endast om studierna bevisligen har avbrutits minst ett år tidigare. Begränsningen gäller inte studier som har inletts under ett anställningsförhållande eller som har bedrivits som sysselsättningsfrämjande utbildning.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas, när andra villkor uppfylls, också på studier utanför landskapet som motsvarar sådana studier som avses i 1 mom.

39d §

Överenskommelse om studier i en sysselsättningsplan

Innan stödberättigade studier inleds ska en överenskommelse om studierna tas in i sysselsättningsplanen eller integrationsplanen.

Även efter att studierna har inletts kan det i sysselsättningsplanen eller integrationsplanen avtalas om att studierna ska vara berättigade till stöd, om det finns vägande skäl, om arbets-sökanden har inletts studierna i ett anställningsförhållande eller om studierna har bedrivits som sysselsättningsfrämjande utbildning.

I fråga om studier utanför landskapet ska planen kompletteras med en överenskommelse enligt 39i § 3 mom.

39e §

Stödets varaktighet

Stöd för en studiehelhet kan under de förutsättningar som föreskrivs i detta kapitel beviljas för högst 24 månader.

Den arbetssökande kan meddela arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten att han eller hon avbryter de studier som stöds med arbetslöshetsförmån. Meddelandet ska lämnas utan dröjsmål efter det att studierna har avbrutits. Avbrott kan inte göras på basis av utbildningsanordnarens ferieperiod. Tiden för avbrottet räknas inte in i den maximitid som anges i 1 mom.

Om den arbetssökandes studierätt har dragits in och senare återställs, anses studierna ha varit avbrutna under den tid den arbetssökande inte har haft studierätt.

39f §

Studieprestation

Den arbetssökande ska regelbundet delta i undervisning enligt läro- eller utbildningsplanen.

För att den arbetssökande ska få arbetslöshetsförmån krävs det att han eller hon gör framsteg i studierna. Som tillräckliga framsteg i högskolestudier anses att den arbetssökande avklarat i genomsnitt fem studiepoäng per studiemånad av den studiehelhet som hör till utbildningen. I fråga om andra studier förutsätts det att studierna framskrider i enlighet med läro- eller utbildningsplanen.

39g §

Uppföljning av studierna och indragning av stöd

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten följer hur den arbetssökande gör framsteg i studierna på det sätt som överenskommit i sysselsättningsplanen eller integrationsplanen.

Om arbetssökanden inte gör tillräckliga framsteg i studierna eller underlåter att underätta arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten om studieframgången på det sätt som överenskommit i sysselsättningsplanen eller

integrationsplanen, upphör rätten till arbetslöshetsförmån räknat från den tidpunkt från vilken arbetssökanden inte anses ha gjort tillräckliga framsteg i studierna eller den tidpunkt då arbetssökanden borde ha underrättat arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten om studieframgången.

Om den arbetssökande utan godtagbart skäl har uteblivit från undervisning enligt läro- och utbildningsplanen så att det är uppenbart att arbetssökanden inte kan avlägga de planerliga studierna eller om arbetssökanden annars på ett väsentligt sätt har försummat studierna, upphör rätten till arbetslöshetsförmånen vid den tidpunkt då frånvaron eller försummelsen har börjat.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten beslutar om upphörande av rätten till arbetslöshetsförmån enligt 2 och 3 mom. Innan beslutet fattas ska den arbetssökande ges tillfälle att bli hörd.

39h §

Den arbetssökandes skyldighet att informera

Den arbetssökande ska för arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten visa upp utbildningsanordnarens intyg om antagning till utbildningen och ferieperioder under utbildningen. Arbetssökanden ska dessutom för arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten visa upp en behövlig redogörelse för framstegen i studierna.

Arbetssökanden ska underrätta arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten om avbrott som avses i 39e § 3 mom. och om avslutande av studierna.

39i §

Utbildningsanordnarens skyldighet att informera

Utbildningsanordnaren ska ge den arbetssökande intyg om antagning till utbildningen, ferieperioder under utbildningen och framsteg i studierna.

Utbildningsanordnaren ska utan dröjsmål underrätta arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten om studier som har avslutats och om de omständigheter som avses i 39g § 3 mom. För att utbildningsanordnaren ska kunna fullgöra denna skyldighet ska arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten tillhandhålla anordnaren namn och personbeteckning på de personer vars studier stöds på det sätt som avses i detta kapitel.

För att studier utanför landskapet ska kunna stödas av landskapet måste arbetsmarknads-

och studieservicemyndigheten tillsammans med den arbetssökande nå en överenskommelse med utbildningsanordnaren om fullgörande av de skyldigheter som avses i 1 och 2 mom. i ett särskilt avtal.

39j §

Ersättning för resekostnader och boende

En arbetssökande som får arbetslöshetsförmån för frivilliga studier i form av grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd kan av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten beviljas ersättning för resekostnader och boende under den tid han eller hon deltar i frivilliga studier enligt detta kapitel.

Ersättningen är 9 euro per dag. Ersättningen utgör 18 euro per dag om färdvägen i ena riktningen mellan den arbetssökandes bostad och den plats där studierna i huvudsak ordnas är minst 80 kilometer. Ersättningen kan även vara 18 euro, trots att färdvägen i ena riktningen mellan den arbetssökandes bostad och den plats där studierna i huvudsak ordnas är mindre än 80 kilometer, om deltagandet i de frivilliga studierna orsakar den arbetssökande kostnader för boende. Bedömningen av på vilken plats som de frivilliga studierna i huvudsak ordnas avgörs med utgångspunkt från de uppgifter som finns tillgängliga innan studierna påbörjas. Om det inte kan fastställas någon huvudsaklig plats där studierna ordnas, anses det att studierna ordnas på den plats där den arbetssökande varje gång faktiskt deltar i studierna.

Ersättning betalas för högst fem dagar per kalendervecka. Ersättning betalas inte för ferieperioder under studierna. Ersättning betalas dock för den tid under vilken den arbetssökande som får arbetslöshetsförmån under en ferieperiod deltar i lärande i arbete eller praktik som hör till de frivilliga studierna.

Utbetalningen av ersättning upphör räknat från den dag då den studerande har avbrutit studierna. Utbetalningen av ersättning upphör också om arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten beslutat att rätten till arbetslöshetsförmån för frivilliga studier upphört.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kan bevilja ersättning för resekostnader och boende till en arbetssökande som inte har rätt till motsvarande ersättning med stöd av annan lag.

Om inte annat är föreskrivet i denna eller i annan lag ska på ersättning enligt denna paragraf tillämpas vad som bestäms i 11 kap. 2-3, 5-6, 10, 13 -15 och 15a §§ samt 13 kap. 1 och 3-8 §§ i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Om arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten betalar ut en arbetslöshetsförmån utan beslut i enlighet med 11 kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och mottagaren av förmånen har rätt att få ersättning för resekostnader och boende, kan arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten på motsvarande sätt betala även denna ersättning utan särskilt beslut. Ersättningen betalas då till ett fullt belopp.

40 §

Syftet med de stödiriktade åtgärderna

Sysselsättningsstödet ska i första hand inriktas på att sysselsätta sådana arbetslösa arbetssökande vars behov av arbete är störst. Stödet ska särskilt inriktas på sysselsättning av personer med nedsatt arbetsförmåga, personer som varit arbetslösa arbetssökande över sex månader samt ungdomar som inte har fyllt 25 år och som varit arbetslösa arbetssökande över tre månader. Sysselsättningsstöd ska inte beviljas till en arbetslös arbetssökande som inte har fyllt 17 år.

42a §

Beviljande av stöd till arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet

Till arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet beviljas sysselsättningsstöd för anställning i form av stöd enligt kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, när den som inte har haft ett anställningsförhållande som har gällt tills vidare under de senaste sex månaderna omedelbart innan stödet beviljades, saknar yrkesutbildning, har fyllt 50 år, inte har fyllt 25 år eller har nedsatt arbetsförmåga.

För anställning av andra än i 1 mom. avsedda arbetslösa arbetssökande beviljas sysselsättningsstöd för anställning i form av stöd enligt kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktions sätt på stöd av mindre betydelse, kommissionens förordning (EU) nr 1408/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktions sätt på stöd av mindre betydelse inom jordbruksområdet och kommissionens förordning (EU) nr 717/2014 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktions sätt på stöd av mindre betydelse inom fiskeri- och vattenbrukssektorn.

45 §

Sysselsättningsstödet belopp

Det högsta stödet enligt 1 mom. kan beviljas för anställning inom näringsliv, staten eller kommun för personer som har varit arbetslösa i tio månader eller mer och för personer med nedsatt arbetsförmåga. Om den person som anställs med sysselsättningsstöd har nedsatt arbetsförmåga kan det högsta stödet beviljas endast för det första stödåret, medan stödet för det andra året kan vara högst lika stort som grunddagpenningen förhöjt med 50 procent per arbetsdag. För personer som har varit arbetslösa mellan sex och tio månader är stödet minst lika stort som grunddagpenningen förhöjt med 50 procent per arbetsdag.

46 §

Arbetstid

En arbetsgivare kan beviljas ett sysselsättningsstöd som är lika stort som grunddagpenningen eller ett förhöjt sysselsättningsstöd till fullt belopp för ordnande av sådan anställning där arbetstiden under en tidsperiod som motsvarar lönebetalningsperioden överstiger 80 procent av den ordinarie arbetstiden i branschen. Om sysselsättningsstöd för sysselsättande av en och samma arbetstagare betalas till flera arbetsgivare samtidigt, ska den sammanlagda arbetstiden överstiga 80 procent av den ordinarie arbetstiden i branschen.

Vid sysselsättande av personer med nedsatt arbetsförmåga kan sysselsättningsstöd för anställning beviljas, även om arbetstiden under en tidsperiod som motsvarar lönebetalningsperioden är minst 50 procent av den ordinarie arbetstiden i branschen. Stödbeloppet bör i ett sådant fall sättas i relation till den faktiska arbetstiden. Stödbeloppet kan inte vara lägre än grunddagpenningen.

Om sysselsättningsstöd beviljas för anställning hos landskapet ska arbetstiden under en tidsperiod som motsvarar lönebetalningsperioden överstiga 80 procent av heltid. Vid sysselsättande av personer med nedsatt arbetsförmåga kan sysselsättningsstöd för anställning hos landskapet beviljas, även om arbetstiden under en tidsperiod som motsvarar lönebetalningsperioden är minst 50 procent av heltid.

49 §

Förutsättningar för beviljande av stöd

Sysselsättningsstöd för arbetspraktik kan inte beviljas en arbetssökande som är berättigad till grunddagpenning med eller utan för-

höjning eller arbetsmarknadsstöd enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller inkomstrelaterad dagpenning med eller utan förhöjning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa. I stället kan arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd beviljas under praktiktiden.

Den som deltar i arbetspraktik och som beviljas sysselsättningsstöd enligt detta kapitel, arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd kan även beviljas ersättning för resekostnader och boende under praktiktiden.

71 §

Rätt att få och lämna ut uppgifter

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har utan hinder av bestämmelserna om en handling hemlighållande och utan ersättning rätt att av andra myndigheter och en annan serviceproducent av arbetsmarknads-service få de uppgifter som är nödvändiga för att verkställa och utveckla arbetsmarknads-servicen.

Den som producerar arbetsmarknadsservice har, oberoende av om en handling ska hållas hemlig eller av andra begränsningar av rätten att få uppgifter, rätt att av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten avgiftsfritt få den information om enskilda som är nödvändig för att ordna arbetsmarknadsservicen. Den som med stöd av denna bestämmelse har fått kännedom om en uppgift som ska hållas hemlig har tystnadsplikt i fråga om uppgiften.

Mariehamn den 10 september 2015

CAMILLA GUNELL
lantråd

76 §

Rättelse

Rättelse av beslut får inte begäras

1) om beslutet om anställning med sysselsättningsstöd har förvägrats med stöd av 42 § 1 mom. första meningen,

2) över beslut om anställning med sysselsättningsstöd till den del beslutet gäller sysselsättningsstödet belopp och varaktighet eller

3) om beslutet gäller ett avgörande att inte erbjuda enskilda vägledning för yrkesvalet och kompetensutveckling, prövning och sakkunnighetsutlåtanden eller att inte stöda den arbetsökandes frivilliga studier.

77 §

Besvär

Besvär över beslut får inte anföras

1) om beslutet om anställning med sysselsättningsstöd har förvägrats med stöd av 42 § 1 mom. första meningen,

2) över beslut om anställning med sysselsättningsstöd till den del beslutet gäller sysselsättningsstödet belopp och varaktighet eller

3) om beslutet gäller ett avgörande att inte erbjuda enskilda vägledning för yrkesvalet och kompetensutveckling, prövning, sakkunnighetsutlåtanden eller att inte stöda den arbetsökandes frivilliga studier.

Denna lag träder i kraft 1 januari 2016.

Fredrik Karlström
föredragande minister